

ఉదాకందని కథ

రాజ్యలక్ష్మికి ఒళ్లు మండింది. లేచి నుంచుంది.

'ఇదిగో కాముడూ, లోకంలో నీక్కొక్క దానికే కాలంవిలువ తెలుసు ననీ తక్కిన వాళ్లందరూ పనిపాటా లేకుండా వీధిలో తిరుగుతున్న వాళ్లనీ నీ ఉద్దేశం కాబోలు-ఇది మూడోసారి నేను రావడం-నీ కంతగా మాట్లాడానికి తీరుబడి లేకపోతే ఇక నిన్ను ఇబ్బంది పెట్టనులే'

కామేశ్వరి పకపక నవ్వింది.

'మనం సెకండ్ ఫారం చదువు తున్నప్పుడు జరిగిన సంగతి జ్ఞాపక మొస్తూం దోరాజూ, నిన్నూ నీ కోపం చూస్తూంతు... ఓసారి మనిద్దరం పుస్తకాలు పట్టుకు నడుస్తూంతు ఓకుర్రాడు 'ఇదిగో రాజ్యలక్ష్మి' అని పిలిచాడు, జ్ఞాపకముందా? 'ఎవడ్రా ఆ పిలిచింది?' అని చేత్తో పట్టుకున్న స్కేలుతో వాడి కళ్ళు తిరిగేలా ఒక్క టంటించావు.... ఆ కుర్రాడు మొహం ఇంతచేసుకుని 'ఇదేమీ టమ్మాయి, జేబురుమాలు పారేసుకున్నావని తీసి, యిద్దామని పిలిచాను. బలి బహుమతి యిచ్చావే.... 'ఫైర్ యింజను'లా యిక ముందూ వెనకా చూసుకోడం లేదు కాబోలు'

అని బుర్ర తడుముకుంటూ పోయాడు. ఆ పేరే తరవాత నీకు సార్థక నామ ధేయం అయింది గుర్తొచ్చిందా?'

'అయితే ఏమిటి ను వ్వనేది?'

'నిజానికి వేరయితే అలా ఉందిగాని 'ఫైర్ యింజన్' చేసే పనేమిటి? మంటలని ఆర్పడానికే కదూ అది వెళ్లేది!'

'నువ్వు సెకండ్ ఫారానికి నైన్ను చెబుతావని అందరికీ తెలుసుగాని నన్నెందుకు 'బోర్' చేస్తావ్?'

'అదుగో ఆ తొందరపాటే తగదు...'

ముక్కుమీద కోపం ఉంటే ఉండు గాక.... మా రాజు చల్లనిరాజు. నాకు తెలియదూ? మరొక్క అరగంట ఆగుతేగాని వెన్నెలరాదు మరి' కామేశ్వరి నవ్వుతున్నది నవ్వుతున్నట్టు వెళ్లి పోయింది. హైస్కూలికి క్యాజువల్ లీవు పెట్టకపోతే మానిపోయిరి మై వేటు పిల్లన్ని రెండ్రోజులు రావద్దని చెబితే వచ్చిన నష్ట మేమిటో! ఏమయినా రాజ్యలక్ష్మి కోపం చప్పగా చల్లారిపోయింది. ఏమీ తోచక కాలు గాలిన పిల్లిలా అటూ ఇటూ తిరగ జొచ్చింది.

ఇవతలి గదిలో కామేశ్వరి వాళ్ల

నాన్నగారు ఎవరో పెద్ద మనుషులతో మాటాడుతున్న మాటలు స్పష్టంగా వినబడుతున్నాయి.

'అయితే అబ్బాయి ఏం చదువుతున్నాడంటారు?'

'ఏమోబాబూ .... కంపెనీవాళ్ళు స్కాలర్ షిప్ యిచ్చి పంపేరా. వెళ్ళింది దూరాభారమా, చదివేది బ్రహ్మాండమయిన చదువా, మనవాడికి చూడబోతే అఖండమయిన తెలివితేటలా, వాళ్ళు పర్మిషన్ యివ్వాలా, వీడికి శలవు దొరకాలా, బయలుదేరాలా రావాలా....'

ఇవవలివాళ్ళలో ఒకతను నవ్వుతూ అన్నాడు కాస్త నెమ్మదిగా....

'పంతులుగారికి వినీకిడిశక్తి తగు మాత్రం తగ్గిందని తమకు మనవిచేసినట్టు జ్ఞాపకం.... కాస్త గట్టిగా శలవిస్తే ...'

'తమరే శలవియ్యండి .... నాక్కొంచెం గొంతుక వెలుగురాసింది.

'అబ్బాయిగారు ఎంతవరకు చదువుతున్నారని అడుగుతున్నారు' అని అరచాడాయన ఇంట్లో దొంగలు పడితే అరచే స్వరంతో.

'ఏమో బాబూ....విద్యకు అంతేమిటి? విజ్ఞానానికి దరేమిటి? తీసిన కొద్దీ గొయ్యి పెద్దదై నట్టు చూసిన కొద్దీ ప్రపంచం విశాలమౌతుంటుందిట. వెనకటికి గోపాలకృష్ణగారు అఖండ

మైన జ్యోతిశ్శాస్త్ర ప్రవీణుడుంటే ఆయనకి చూపించాం వీడిజాతకం. అందులో నిలంతూ దరి కనిపించని విద్యారేఖ చూసి ఆయన అంతటి పొడుగుపాటి ముక్కు మీదా వేలేసుకున్నాడు! అబ్బాయి చదివిన చదువు మన పల్లెటూరిలో లేక, పట్నం పంపించాం. అక్కడా లేక రాజధానికి తరలించాం. వీడికి సరిపడ్డ చదువు అక్కడా లేదండోయ్.... అప్పుడు కేంద్రానికే ఫిరాయింపాం. అక్కడైతే మాత్రం వీడి పాండిత్యానికి తగ్గవిశ్వవిద్యాలయాలు ఏవీ? ఆ సరస్వతమ్మకరుణించాలిగాని మనం ఆటంకపరుస్తే మాత్రం ఆగుతారుటండీ? ప్రస్తుతం అమెరికాలో రిసెర్చి చేస్తున్నాడు - నామటుకు నేను చెప్పుకోకూడదు ... తల్లి దండ్రులకి ఖ్యాతి తెచ్చేవీళ్ళు పిల్లలుగాని కన్నవారందరూ పిల్లలుటండీ కంద పిల్లలుగాని!'

'వయసెం తుంటుంది?'

'ఏమోబాబూ ... ఇంటికి అడపా తడపా పంపుతూనే ఉంటాడు సొమ్ము. ఇంకా బుద్ధిమంతుడు కాబట్టి ఇంటి నుంచి సొమ్ము పంపమని రాయడు. అయినా మన దేశమా, మన ఖర్చులా? అయిను రూపాయలు అక్కడ వెడితే గాని ఉపవరమేనా చెయ్యరుట. అయినంటివిడ్డ కాబట్టి, వ్యసనాలేవీ ఒంట బట్టలేదు కాబట్టి.... మా వాడు కాబట్టి

“ఇదో మిమ్మల్నే !... ఇలా వచ్చి తైము చూసి నాకు ఆకలి వేస్తుందేమో చెప్పాలని తెలీదూ ?!.....”

పంకంలో ఉన్నా వద్దంలా గడుపు కొస్తున్నాడు. మరొక డయితేనా ?

‘పమండోన్ శాస్త్రుల్లుగారు, మిగిలిన భోగట్టాలు ఎవ రేనీ నా అడిగితెలుసుకుందాం గాని కట్నం ఎంతో కనుక్కొండి. మన దరిదాపుల్లో ఉంటే మాటాడుకోవచ్చు-లేకపోతే యిక్కణ్ణుంచే జారుకోవచ్చు. పెళ్ళికోడుకు మాట దేముడెరుగు గాని ఈయనతో మాట్లాడే సరికి దవడలు సలుపుతున్నాయ్’

‘చిత్తం కదుపుదాం ఉండండి-కిందటిసారి అరిచేసరికే నాకు కంఠనాళం కాస్త వాచినట్లయిందా’ అని

శాస్త్రులుగారు పంతులుగార్ని యిలా చూడండి అన్నట్లు సంజ్ఞ చేసి నేలమీద వ్రేలితో ‘కట్నం ఎంత ?’ అని రాశారు. అయన కళ్ళతోడు చివర్నించి కోపంగా చూసి ‘అలా రాయవలసిన అవసరం లేదు. మొన్న ఈ మధ్య జబ్బు చేసినప్పట్నుంచీ యిదిగో యీ చెవికి వచ్చింది. అదై నా బ్రహ్మచేవు డేం కాదు, మరి కాస్త బిగ్గరగా తెలివిస్తే స్పష్టంగా నాటుతుంది. ఇంతకీ మనవాడుండే పట్నం ఎంత దూరమనా తమ సందేహం ? సహస్రయోజనాలుండొచ్చేమో!’ అన్నాడు.

‘బావగారూ ! శల విప్పించండి-

మళ్ళీ తీరికగా కలుసుకొందాం. పద
వయ్యా శాస్త్రుల్లా-ఇలాంటిసంబంధం
మాత్రం ఎప్పుడూ తీసుకురాకు.
విద్యంకుడికి వినపడదు, కనపడదు-
'వెళ్ళికోదుకు ఊడిపడదు, కనపడదు-
చాలు!' వాళ్ళు వెళ్ళిపోతుంటే రాజ్య
లక్ష్మి పకపక నవ్వుకుంది. ఇంతలో
పొరుగింటికి వురాణ కాలక్షేపానికి
వెళ్ళిన తులనమ్మ చేతికర్ర ఆనించు
కుంటూ లోపలికి వచ్చింది. నుదుటికి
అడ్డంగా అరచెయ్యి ఆనించి-

'ఎవరమ్మా, నువ్వులే సుందరమ్మా'
ఎవరో అనుకున్నాను, ఎంతసేపయింది
వచ్చి?' అంది. రాజ్యలక్ష్మి ముసిముసి
నవ్వులు నవ్వుతూ,

'నేనండీ రాజ్యలక్ష్మిని .... ప్లీడరు
గారి అమ్మాయిని .... కులాసాగా
ఉన్నారా దొడ్డమ్మగారూ' అంది.

'నువ్వూ రాజూ .... మునపట్ల
చూపు ఆనడంలేదు తల్లీ, మరోలా
అనుకోకు.... నీమొగుడు బాగున్నాడా
అమ్మాయీ.... పిల్లలా?' అనడిగింది.

'ఇద్దరు మొగపిల్లలండి.... ఆయన
దగ్గర పదిలేసి వచ్చాను....'

'ఏం చోద్యమే అమ్మాయీ.... వేలె
డంత వెర్రివెధవలు వెక్కసమై అత
గాడికి అంటగట్టి వచ్చేశావా? ....
బాగుంది వరస .... కాము డేదీ, కని
పించిందా?'

'ఆఁ, పిల్లలికి ట్యూషన్లు చెబుతున్న
ట్టుంది-ఇప్పుడే వస్తానని చెప్పి ఇక్కడ
కూచోబెట్టి వెళ్ళింది.'

'ఏం ట్యూషన్లో ఏం లోకమో....
ఒక్కొక్కర్తి అడుగు పెట్టిన చోట
అంతా నాశనమే....'

'ఎవరి గురించి దొడ్డమ్మగారూ
మీరు చెబుతూంటు?'

'ఏమేవ్ రాజూ-అది నీ స్నేహితు
రాలైతే అయిందిగాని దాన్ని మాత్రం
నాముందు వెనకేసుకురాకు, నా ఒక్క
మండిపోతుంది. అయినా ఇంత వయసు
వచ్చాక యింక నా నోటికి అడ్డేమిటి?
ఇంతకీ భగవంతుడు మా మొహాన
ఇలా రాసివెట్టేడు. ఈ ఆఖరికాలంలో
కొడుకూ కోడలూ చేస్తూండగా వాళ్ల
చేత చేయించుకునే అదృష్టం మాకూ
లేదు-మా ఆస్తి తినే అదృష్టం వాళ్లకి
లేదు-సరేలే పడిన గోడలు పడినట్టే
ఉంటాయా? మా రామశేషు రాకనూ
పోడు, మమ్మల్ని ఉద్ధరించకనూ
పోడు!'

రాజేశ్వరి అర్థం కానట్టు వింటూ
కూచుంది. ఇంతలో కామేశ్వరి రానే
వచ్చింది.

'క్షమించు రాజూ..కొంచెం ఆలస్య
మైంది.... ఈ రాత్రికి నవ్విక రావని
మీ యింటికి మా ప్రైవేటు కుర్రాడి
చేత కబు రంపించేశానులే.... అలాగే
నని మీ అమ్మగారి దగ్గర్నుంచి పర్మిషన్

కూడా వచ్చింది .... ఇంతసేపూ వేచి ఉన్నావ్ .... ఈ ప్రతికలు చదువుకుంటూ యింకొక అరగంట ఓపిక పట్టేమంటే ఇక ఈ రాత్రంతా మనదే.

నిజంగా ఇంకొక అయిదు నిమిషాలేనా ఉండడానికి రాజ్యలక్ష్మికి యిష్టం లేదు. కాని ఆ యింటి సంగతి పూర్తిగా బోధపరచుకోవాలనే తహతహ ఆమెను చెయ్యిపట్టుకు కూచోపెట్టింది.

చీకటి పడినకొద్దీ ముసలాయన చిరాకు ఎక్కువైపోయింది. చిన్న చిన్న విషయాలకే చిందులు త్రొక్కడము ప్రారంభించాడు.

'ఈ బిందె దగ్గర చెంబు కనపడిచావదే? దార్లో ఈ జాల్పి ఏమిటి? ముసిలాడు త్వరలో 'జాల్పితన్నెయ్యాలని' యీ యింటివాళ్ళ కోరికా? ఇంట్లోవాళ్ళందరూ ఏమయ్యారు? ఒకమారే చచ్చారా ఏమిటి?'

కామేశ్వరి ఏమీ జవాబుచెప్పలేదు. ఆమె కళ్ళలో మెరుపు తగ్గలేదు, మొహంలో విసుపు పాచ్యలేదు. లోపట్నుంచి గోరువెచ్చటి నీళ్ళు తెచ్చి తండ్రి పాదాలు కడిగింది - గావంచా పెట్టి తుడిచింది. చెయ్యి పట్టుకుని లోపలికి తీసుకెళ్ళి పీటమీద కూచోపెట్టింది. ఆ సరికే తులనమ్మగారు అక్కడ చేరింది.

'ఎన్నిచేసినా చచ్చిననాడు నా

నెత్తిన యింత నిప్పుపెట్టేది వాడు గాని ఇది కాదు కదా! ఇంతకీ నా కన్న తండ్రి రావాలి, నా దినం తీరాలి, ఊరి, ఆ పండించేదో ఇలా తగలెయ్యి' అంటున్నాడు ఆయన.

'అయినా కాముడూ, అంటే ఏడుస్తావుగాని ఆ వచ్చిన అమ్మణ్ణి అలా కూచోపెట్టి ఆ బరిచెప్పడం ఏమిటంటా? నువ్వేదో గణించి మాకు పోస్తున్నావని లోకమంతా అనుకోవాలనా? ఇంత బతుకూ బతికీ ఇంటి వెనక చచ్చినట్టు ఆఖరికి నీ చేత చేయించుకోడం ముందే మహా ప్రారంభ కర్మం తల్లీ!' అని తులనమ్మ అందుకుంది. కామేశ్వరి మాటాడకుండా వడ్డిస్తున్నది, ఒకసారి తలెత్తి తండ్రి చెవిదగ్గర నోరుపెట్టి గట్టిగా 'నాన్నా అన్నయ్య ఉత్తరం రాశాడు. ఈ ఏడాదితో వాడి చదువు అయిపోతుంది...వచ్చే ఏడు తప్పకుండా వచ్చేస్తాడుట. మీకు మరీమరీ నమస్కారాలనీ, మీ ఆరోగ్యం జాగ్రత్తగా చూసుకోమనీ రాశాడు' అంది. అప్పటికి పంతులుగారు కంచంలో చెయ్యి కడిగేసుకున్నాడు. ఈమాట వినగానే ఆనందోద్రేకముతో మరి లేవలేక పోయాడు. కనీ కనిపించని ఆయన రెండు కళ్ళలోంచి ఊటలూటలుగా దుఃఖం పెల్లుబికి వచ్చి రెండు చెంపల మీదా ధారలు కట్టింది.

'నా తండ్రి నా బాబు ఎంత అభిమానమో వాడికి... ఈ కాస్త చూపే నా నిలుస్తుందో లేదో, ఈ కొన ఊపిరై నా ఉంటుందో లేదో... త్వరగా వచ్చేయ్యి బాబూ... ఇంకేమి రాశాడే అమ్మాయ్... పదీ ఆ ఉత్తరం, అదీ నా కళ్ళతోడూ ఎక్కడుందో పట్టా.'

కామేశ్వరి ఎడంచేత్తో కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకొని గదిలోకి వెళ్ళి అక్కడున్న శ్రీరామ పట్టాభిషేకం పటం ముందు అయిదు నిమిషాలు నిలబడి. అలాగే తండ్రి దగ్గరకు వెళ్ళడం రాజ్య లక్ష్మి గమనించింది. 'పుస్తకాలమధ్య పెట్టెను నాన్నా... ఎక్కడ జారి పోయిందో ఎంత వెతికినా కనిపించడములేదు... సంగతులు చెప్పేనుగా!' అంది చెవిలో చెవిపెట్టి మళ్ళీ గట్టిగా.

'పడవలేకపోయావ్! అసలు వాడి మాటంచేసే నీకు గిట్టదు. చూస్తున్నానుగా... లేకపోతే అలాంటి ఉత్తరం అంత అశ్రద్ధగా పారేస్తావా...' తులనమ్మగారు కూడా క్రుతి కలిపింది. వాళ్ళు అక్కడుండగానే కామేశ్వరి తండ్రిగదిలోకి వెళ్ళింది. రెండు మంచాలూ వాల్చింది. దుప్పట్లు దులిపి పక్కలు వేసింది. తండ్రి మంచంక్రింద జేస్ న్ పెట్టింది. తల్లి మంచం కింద మరచెంబుతో నీళ్ళుపెట్టి అందులో రెండు పలుదోము పుల్లలు వడేసింది.

ఒకప్రక్క అందుబాటులో ఉండేటట్టు ఇత్తడి చెంబుతో నీళ్ళు, తువ్వాలూ పెట్టింది. తండ్రిని నెమ్మదిగా లేవదీసి మంచంమీద కూచోపెట్టింది. గ్లాసులో మందు పోసి బలవంతాన త్రాగించింది. చేతికర్ర తీసుకెళ్ళి తల్లికిచ్చింది. నెమ్మదిగా గదిలోకి నడిపించుకు వెళ్ళింది. ఇంతలో ముసలావిడికి ఏమో విమాపించింది.

"పమిటి అమ్మాయ్ అదీ? విమానము చప్పుడు కాదా?"

'అవు' నన్నది కామేశ్వరి.

'ఏమండోయ్ విమానం, విమానం' అని తులనమ్మగారు గట్టిగా అరచింది.

'ఒసే అమ్మాయ్, ఎక్కడ చచ్చేవే... ముందు నా కళ్ళతోడు ఇలా అందుకో'.

ఆతృతగా కళ్ళతోడు పెట్టుకుని పడుతూ లేస్తూ ముసలాయనా, కర్ర పట్టుకుని కంగారుగా ముసలావిడా పెరట్లోకి పరిగెత్తారు. మెడ యిరుకు పట్టేలా తల ఎత్తి కళ్ళు చించుకు చూశారు. ఆ కటిక చీకట్లలో వాళ్లకేం కనిపించిందో తెలిదు. ఏం వినిపించిందో తెలిదు.

'ఇలాంటి విమానంమీదే మన బాబు వస్తాడు....' అంది తులనమ్మ

'మ రేమనుకున్నావు? మన వాడు ఉత్తరం రాసినా విమానం మీదే వస్తుంది, నీకు తెలుసునా? రైల్వో

శేషం

“వన్ను రాణీని చేస్తానని తీసుకొచ్చావు గుర్తుందా ?”

“అవును, ఇప్పుడు రాజాలే పోయారుగా : ఇంక రాణీ లెక్కడ ఉంటారు ?”

ఉన్నట్టే విమానంలో కూడా పోస్తు
దొక్కుంటుండే వెళ్లి మొహమా!

‘మరి, అందులో ఉత్తరాలు
పడేస్తే, దార్లలో పడిపోవుటండీ?’

వంతులుగారు ‘ఒవ్వా వ్వా వ్వా’
అని ఇల్లెగిరిపోయేలా నవ్వేడు.

‘తెలియక అడిగాను’.... దానికి
పేద అంత నవ్వెందుకో! ముదిమిని
మూడు గుణాలు ఎక్కవెంతా యం
టారు ఇందుకే కాబోలు’ అని
ఉన్న ‘రెండు పళ్లు కొరికింది తుల
శమ్మగారు.

‘అమ్మగారు’ అని ఎవరో కుక్కరాడు
నెమ్మదిగా పిలుస్తే కామేశ్వరి వీధిలో
కెళ్ళింది.

‘ఇదిగో నండీ, ఈ ఎయిర్
కండిషన్ జాకట్టు గుడ్డేమో నాలుగు
న్నర అయింది. కొబ్బరి బొండ్
మేమో ఆరణాలు. మిగిలిన బేడా
ఇదిగో అని’ వస్తువులూ డబ్బూ అప్ప
జెప్పేడు. రాజ్యలక్ష్మి అంది;

‘నీకేం మతిపోయిందా ఏమీలే,
ఎందుకిప్పుడివన్నీ?’

‘బాగుంది. రాక రాక ఆడకూతురు
యింటి కొస్తే యింత పసుపూ
కుంకుమా యివ్వక ఉత్తి చేతుల్లో
పంపమంటావా!’ అంటూ.

‘అయిన ఆలశ్యం చాలు. భోం
చేద్దాం లోపలికి రా’ అని స్నేహితు

కామేశ్వరి

* * *

భోజనాలైన తరువాత వాళ్ళిద్దరికీ దాదామీద పక్కలు వేసింది. రాజ్య లక్ష్మి అటూ ఇటూ దొర్లుతూండగా కామేశ్వరి యిన్ని ఆకులూ చెక్కలూ తెచ్చి 'మా తుని తమలపాకులు జగద్విఖ్యాతి చెందినవి. నవులు' అని ముందు పడేసింది. తరువాత ఒక అయిదు నిమిషాలు కళ్ళు మూసుకుని పడుకుని చటుక్కున ఇటు తిరిగి -

'ఎమే రాజూ, మీ ఊరి విశేషాలేం చెప్పావ్ కావు? మీ రిద్దరూ ఆనోన్యంగా ఉంటారా? మీ ఆడ పడుచు సంబంధం కుదిరినట్టేనా?' అని అడిగింది. రాజ్యలక్ష్మి జవాబు చెప్పలేదు.

'ముంగిలా మాటాడవేమే?'

'అబ్బే, ఇంత గడుసుదనం ఎప్పుడు నేర్చుకున్నావా అని ఆలోచిస్తున్నాను. ఇంతలా ఎప్పుడు మారిపోయావా అని ఆలోచిస్తున్నాను. నీగురించి అన్నీ తెలుసు నని అనుకునేదాన్ని. ఒక్క వూట నీతో గడిపితే నీగురించి నాకేం తెలియదని స్పష్టమైపోయింది - ఇప్పటికీ, నేనొచ్చిన ఇన్ని గంటలకు తీరికైంది నీకు. ఇంకా నువ్వేదైనా చెప్తావేమో విందా మని నేను సిద్ధంగా

ఉంటున్నాను ప్రశ్నిస్తున్నాను నీ చమత్కారం నీకే చెబ్బు'

కామేశ్వరి మృదువుగా నవ్వింది.

'నా గురించి అంత తెలియని గూడార్థ మేముండే?'

'నీ కిష్టమైతే చెప్పు. లేకపోతే మానెయ్య. నాకు సంబంధం నిశ్చయమైందనీ, వెళ్ళి నా కిష్టమేననీ నీతో వచ్చి చెప్పిననాడు నువ్వేమన్నావో నాకు గుర్తులేకపోలేదు. 'నరే నీ కర్మ దానికి నేనేం చెయ్యగలను? నేను మాత్రం క్లాసు లన్నీ చకచక మేడ మెట్లెక్కినట్టు ఎక్కెయ్యకమానను చదువు అంతు నేనేనా చూడాలి, నా అంతు అదైనా చూడాలి. అంతే అనే దానివి. స్కూలుపైనలు అయిపోగానే సెకండరీ గ్రేడు ట్రైనింగ్ అయ్యే కర్మం నీ కేం వచ్చింది? వెళ్ళి పెదాకులూ లేకుండా ముసలితల్లిదండ్రులకు నేవచేస్తూ వాళ్ళ తిట్లూ చీవాట్లూ ప్రతిఫలంగా స్వీకరించేయొగం నీ కేం వట్టింది? అన్నిటిని మించి అయిదు నిమిషాలేనా ఖాళీ లేకుండా యంత్రంలా పనులు చేసుకుంటూ అతి సంతృప్తిగా కనబడే భాగ్యం నీ కేం అబ్బింది? తెలిసి చెప్పకపోయావో...

'నా కేం అవదు గాని అర్థం కాక నీ తల్లి వెయ్యి చెక్కలొతుంది. విక్ర

మాక్కుడంత వెర్రి దాన్ని కాదు నేను, జేతాళీ!

'ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు. నెమ్మది నెమ్మదిగా కామేశ్వరి ఆరంభించింది.

'నీదగ్గర నా రహస్యాలు దాగవు. నేనే దాచుకోలేను.... తెలుసుకున్నది ఎంతటి రహస్యమైనా బడబానలలా కడుపులో పెట్టుకుని కడలిలా గడప గలవని నాకు తెలుసు. అందుకే నిన్ను ఇవాళకి ఉంచేశాను.

రాజ్యలక్ష్మి నిశ్చబ్దంగా వింటోంది. కామేశ్వరి క్రిందికెళ్ళి ఒక కవరు తెచ్చి

ఇది చదువు. అంతా నీకే తెలుస్తుంది' అని ఆమె కిచ్చింది.

'ప్రియసోదరి కామేశ్వరికి-మీఅమ్మ రామశేషారావు అనేక ఆశీర్వాదనలు. అమ్మా నాన్నా కులాసాగా ఉన్నారని తలుస్తాను .... వారికి నా హృదయ పూర్వక నమస్కారములు అంద జెయ్యి. అదెంతటి నిప్పలాటి దయనా నిజం అనేది ఎప్పటికయినా బయట పెట్టక తప్పదు. నాకు రెండేళ్లక్రితమే వెళ్ళింది. అమెరికన్ యువతిని పెళ్ళి చేసుకున్నాను. ప్రస్తుతం ఒక మగబిడ్డ కూడా. ఇంక మూడేళ్ళలో యిక్కడ పద్దతులప్రకారం అమెరికా పౌరుడిగా నేను పరిగణించబడతాను.

నేను ఇక్కడ స్థిరపడిపోయాను నేను వస్తానని ఇక ఎటువంటి ఆశా పెట్టుకోవద్దు. ఇంతకీ ఇంతగా చదువుకుని నేనా పల్లెటూరు వచ్చి బావుకునే దేముంది? ఇదే నా ఆఖరి ఉత్తరం. జవాబు వ్రాయొద్దు.'

రాజ్యలక్ష్మి తన కళ్ళను తనే నమ్మలేకపోయింది. అది నిజమా కలా అని ఆ ఉత్తరం పరిశీలించడంలో ఆమెకు దారుణమైన మరొక సత్యం తెలుసుకొచ్చింది. ఆ లేఖ రెండేళ్ళ క్రిందటిది!

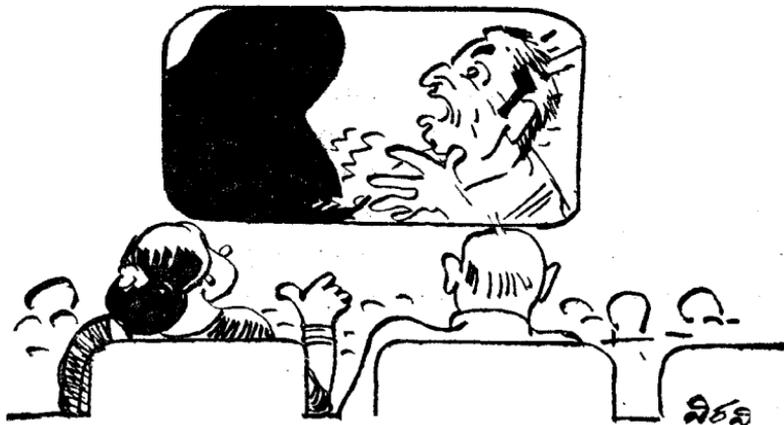
'ఈ లేఖ చేసేసరికి నేను పియ్యూసీ చదువుతున్నాను. నాన్నగారి దృష్టి సరిగా ఉండదని అన్నయ్య ఎప్పుడూ నా పేరనే ఉత్తరాలు వ్రాసేవాడు. అంతకుముందు ఒక నెలక్రిందట నాన్నగారికి 'హార్టు ఎటాక్' వచ్చింది. డాక్టరు గారు నన్ను పిలిచి'

'అమ్మాయ్, మీ నాన్నగారి స్థితేం బాగులేదు. బ్లడ్ ప్రెషర్ బాగా ఎక్కువగా ఉంది. ఆయనకి పూర్తిగా విశ్రాంతి ఇయ్యాలి. ముఖ్యంగా మనస్సు వ్యాకులపడే విషయా లేమీ చెప్పకూడదు .... పూర్తిగా. 'సాల్ట్ లెస్ డయిట్' యివ్వాలి. నువ్వు చూస్తే చిన్నపిల్లలా వున్నావు... మీ అన్నయ్య ఎక్కడో ఫారెన్ లో ఉన్నాడని విన్నాను. ఆయన్ని పిలిపించు .. మళ్ళీ మళ్ళీ యిలా ఎటాక్సు వస్తే ఈయన

బ్రతకడం కష్టం ఏమయినా నా నమ్మకాన్ని బట్టి ఒక ఏడాది దాటదు అని చెప్పారు. అన్నయ్యకు అన్ని విషయాలూ రాద్ధా మనుకొంటూండగా వాడి దగ్గిర్నంచే యిప్పుడు నీకు చూపించిన ఉత్తరం వచ్చింది. ఆ పరిస్థితుల్లో నాకు దిక్కు దరి తోచలేదు. మొట్టమొదట స్వార్థపరుడని అన్నయ్యని నోటి కొచ్చినట్లు తిట్టుకున్నాను. అంతట్లో నాకే అనిపించింది 'వాడు వచ్చి మాత్రం ఏం చెయ్యాలి గనుక? ఇలాంటి చిన్న ఊళ్ళో వాడి చదువుకు సరిపడే ఉద్యోగం ఏం దొరుకుతుంది గనుక? వాడినైనా సుఖపడనీ' అని నేనే సర్ది చెప్పుకున్నాను. మా అమ్మ బొత్తిగా లోకజ్ఞానం లేనిది. ఏ పురాణానికో హరికథకో వెళ్ళి ఎలాగో కాలక్షేపం చేసుకుని రాగలదు. మరి నాన్నమాట? ఆయన బాధ్యత? ఆయనకి యింతటి రోగంలో భయంకరమైన ఈ సత్యం ఎలా చెప్పను?' కామేశ్వరి ఆ ఉత్తరాన్ని ముక్క ముక్కలుగా చింపేసింది.

'అది ఆనాడు నేను చూశాను ఇప్పుడు మళ్ళీ నువ్వు చూశావు అంతే.... ఇక ఈ సత్యం నాతో పోవలసిందే'

కామేశ్వరి కొంచెం మంచినీళ్ళు త్రాగింది చన్నీళ్ళతో మొహం కడు

“ఎవరి దా నీడ, అలా భయపడిపోతున్నా దేమండీ :”

“వాడి భార్య నీడ అయ్యుంటుంది !”

క్కుంది. మళ్ళీ చెప్పడం ప్రారంభించింది.

నాన్నగారి జబ్బులకి మందుల కని డబ్బు చాలక - మాకొక పదెక రాల పొలం రాజవరం లో ఉండేదిలే - మూడేళ్ళనుండీ శిస్తులు బకాయి. శిస్తులు వసూలు చేసుకువద్దామని ఒక సారి నేనే బయలుదేరి వెళ్ళేను. కరణం గారు చెప్పిన మాట విని ఆశ్చర్య పోయాను. నాన్నగార్ని గుడ్డివారిని చేసి అన్నయ్య అప్పుడే ఆ భూమి తన పేర రాయించుకున్నాడట. ఒక మధ్య వర్తిద్వారా అన్నయ్య ఆ భూమి అమ్మించి రెండేళ్ళు దాటింది! నేను ఇంటికి వచ్చేసరికి నాన్నగారికి మళ్ళీ ఎటాక్ వచ్చి అప్పుడప్పుడే కొంచెం తగ్గుతోంది. ఈ కబురుమాత్రం ఆయనతో ఎలా చెప్పేది? అన్నయ్య అక్కడ

స్థిరపడిపోయా డన్న విషయం చెబితే ఆయనగుండెబ్రద్దలవుతుంది. సందేహం లేదు. నా చేత్తో నేను ప్రాణం తీసినదా న్నవుతా నని ఆ సంగతి కప్పెట్టేను. దానితోపాటే ఇది దాచాను. కన్నవారి కన్నుగప్పిన నా నేరానికి అపట్టాఖి రాముడే సాక్షి. ఆ పరిస్థితుల్లో అంత కన్న చేసేదేముంది? ఇంక చెప్పడాని కేముంది? చదువుతున్న చదువు చాలించి ట్రెయినింగ్ అయిపోయాను. అదృష్టవశాత్తూ ఇక్కడ హైస్కూల్లోనే ఉద్యోగం అయింది. నాన్న మందులకీ; పళ్ళకీ, టూనిక్కులకీ చాలదని ఓ అర డజనునుండికి ప్రైవేట్లుకూడా చెబు తున్నాను. నేను పోషించకపోతే ఈ రోజుల్లో ఈ అద్దెకొంపలో వెర్రిబాగుల మా అమ్మ, పిచ్చివాడైన మా నాన్న బ్రతికేది ఎలా? కాని చాళ్ళకి మొట్ట

మొదట్నుంచి మొగపిల్ల లంచేనే పిల్ల లని అభిప్రాయం. ఎందుకూ పనికిరాని ఆడముండచేత పోషించబడడం వాళ్ళకి ఎంతమాత్రం యిష్టంలేదు. కానియ్యి. వాళ్ళ అభిప్రాయాల్ని కాదనడ మెందుకు? అమాయకుల్ని మోసం చెయ్యడం ఎంత సేపు? నా జీతం నూరు రూపాయ లైతే ఏళ్లైతే అనే చెప్పేను. ప్రైవేట్లు ఊరికే చెబుతున్నానని చెప్పేను. అన్నయ్య నెలకి కనీసం యాభై రూపాయలు అక్కణ్ణుంచి పంపుతున్నాడనీ, ఆడబ్బే ఖర్చుపెడు తున్నాననీ చెబుతూ వస్తున్నాను. ఆప్పుడప్పుడు అన్నయ్యదగ్గిర్నుంచి వచ్చే ఉత్తర్లు ఉత్తరాలు చదువుతూ వుంటాను. ఈ వంచన ఎందుకో తెలుసా రాజూ?

రాజ్యలక్ష్మి జవాబుచెప్పే స్థితిలో లేదు. ఇరవై ఏళ్ళు వచ్చినా ఆవయసుకి సరిపడ పొడవుగాని వెడల్పుగాని లేక సన్నగా పీలగా వున్న మనిషి, జెనక్కి వంకర తిరిగిన జానడే జానడు జడగల మనిషి, ఒక చాయ నలుపే గాక స్ఫోటకం మచ్చలు మొహం నిండా వున్న మనిషి - కురుస్తున్న మానవత్వంతో మెరుస్తున్న నేత్ర ద్వయంతో ఇంతటి సర్వాంగ సౌందర్య శోభా విలాసిని ఎలా అయివట్టు!

'నువ్వే విన్నావుగదూ రాజూ,

నడవలేదు, కదలలేదు .... అయినా నాన్న ఆకాశంవైపు కటిక చీకట్లో అయినా కన్ను చించుకు చూస్తారు, వాడి సంగతి తెలిక పిల్ల నిస్తామని ఎవరైనా వస్తే చాలు గంటల తరబడి వాణ్ణి పొగుడుతారు. అన్నయ్య గురించి ఆలోచించడంలో, ఎన్నాళ్ళయినా ఎదురు చూడ్డంలో ఆయనకు విసువులేదు. అదే ఆయన ఆశ. అదే ఆయన ఆకర్షణ. అదే ఆయన ఆయుర్దాయం!' చూస్తూండగా కామేశ్వరి కళ్ళు భాషపూరితా లయాయి.

'ఏమే రాజూ! దాచక నాతో చెప్పు. క్రిందటిసారి వచ్చినప్పుడు నాన్నని చూశావ్, ఇప్పుడు చూశావ్ ఆయన స్థితిలో మార్పేమేనా కనిపించిందా? ఆయన యింకా బతుకుతారంటావా? ఎల్లకాలం నేనీ విధంగా మోసం చెయ్యగలనంటావా?' రాజ్యలక్ష్మి కామేశ్వరి రెండు చేతులూ కళ్ళ కద్దకుంది; వణుకుతున్న కంఠంతో ఇలా అంది:

'మీ నాన్నను కన్న తల్లిదండ్రులెవరో వాళ్ళెక్కడున్నా నిన్ను తప్పక దీవిస్తారు. నీ పట్టాభిరాముడెవడో ఆదేముడెక్కడున్నా నిన్ను ఆశీర్వదిస్తాడు. ఆత్మార్పణ చేసుకుని మీ నాన్న గారికి ఆశ చూపించి ఆయుస్సు పోశావు. నిజానికి నీకన్న వైచదువులు చదువుకున్న దెవరు?'